

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1913

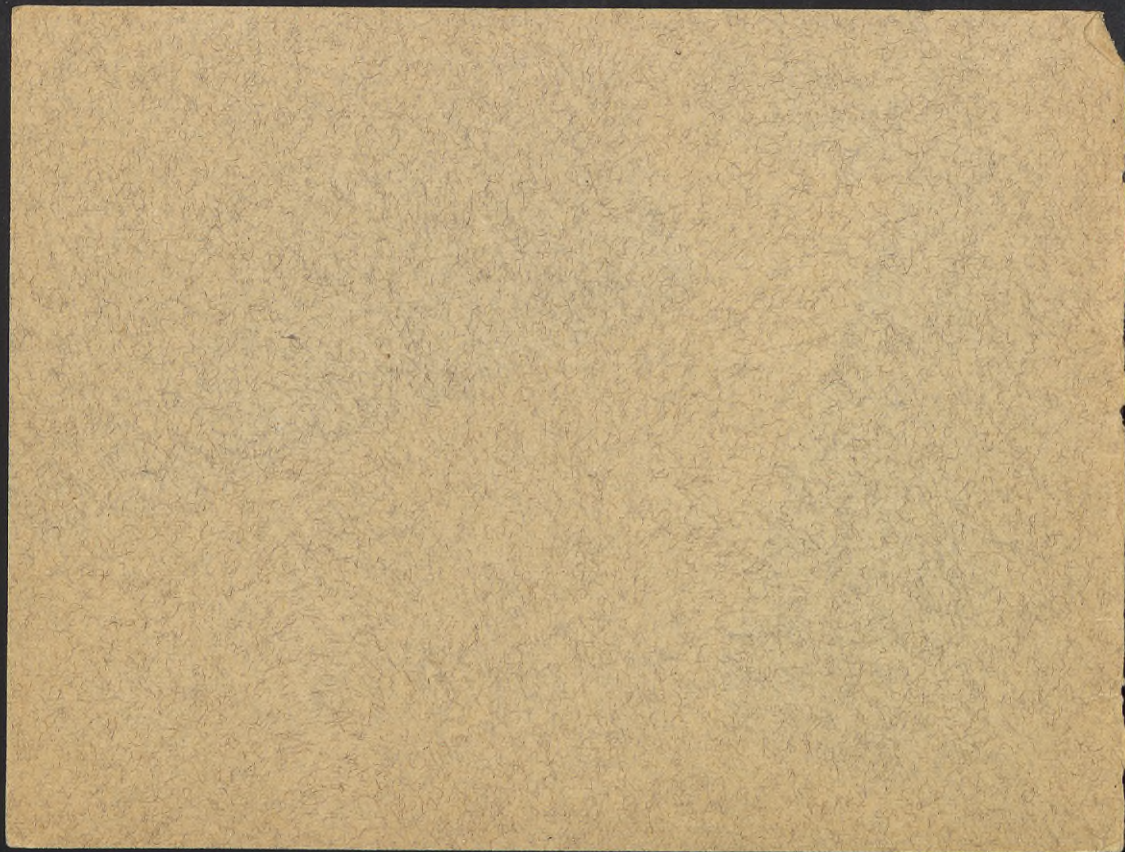
(B.) Statsm.
Sv.
Repr. ref.

1913

Carlberg F.

Några skäl varför kvinnorna icke
skola ha politisk rösträtt

1913

4
Till sjufrågotten Martina Larsson
från vännen Frigga

NÅGRA SKÅL
VARFÖR KVINNORNA ICKE SKOLA HA
POLITISK RÖSTRÄTT

Monolog av en motståndare

EFTER AMERIKANSK FÖREBILD
AV
FRIGGA CARLBERG

ALLRA FÖRST får jag be mitt ärade auditorium att inte anse mig för gammalmodig. Jag smickrar mig med att vara en fullt modärn nutidskvinna. Jag tror på allt möjligt frisinnat men *inte* på politisk rösträtt åt kvinnor, ty det vore att förneka mitt kön.

Politisk rösträtt åt kvinnor är revolt mot naturen. Betrakta dessa damer som sitta här i salen! Giv akt på deras fysiska svaghet, deras andliga oförmåga, deras tankars ostadighet och allmänna bristfällighet! Icke skulle de kunna gå till en valurna för att nedlägga en politisk valsedel däri. Naturen säger nej. Mannens lagar bjuda nej. Guds röst ropar nej — och så gör även jag. En *kommunal* röstsedel är ju något helt annat. Den är inte emot naturen.

Det är politisk rösträtt som gör mannen till man. Och frånvaron av politisk rösträtt som gör kvinnan till kvinna. Om kvinnorna fingo politisk rösträtt skulle man ju inte längre veta vem som var man eller kvinna — och tror ni inte att livet då skulle förlora något av sin poesi och romantik.

Mannen måste förbliva man. Kvinnan måste förbliva kvinna. Om mannen anstränger sig för att bli lik kvinnan; om kvinnan anstränger sig för att bli lik mannen, så uppstår en sådan villervalla och det blir så svårt att förklara för våra barn. — Låt oss taga ett praktiskt exempel. Om en kvinna tar på sig en mans rock och byxor och tar hans käpp och hatt och cigarr och går ut på gatan — vad händer då? Jo, att polisen tar henne och kastar henne i fängelse. Varför inte hellre bli hemma?

Ni måste förstå hur starkt jag *känner* i denna sak, men jag har även skäl, grundade på logik. Naturligtvis är jag icke logisk. Jag är en impulsiv varelse med instinkt och intuition — och det är jag stolt över. Men jag vet att mina skäl äro grundade på logik, ty jag har fått dem av män — stora statsmän och professorer i riksdagen.

Det första argumentet mot rösträtt är att kvinnorna skulle inte begagna den, om de hade den. Mitt andra argument är att om kvinnorna blevo politiskt röstberättigade, så skulle de försumma sina hem, övergiva man och barn och tillbringa all sin tid kring

valurnorna. Ni invänder att valurnorna äro inte öppna året runt. Men jag känner kvinnorna — de äro sådana vanemänniskor. Få de gå till valurnan en dag på året, så var viss om att de också gå dit de övriga 364 dagarna. En professor i vältalighet, som jag har äran känna, har också i riksdagen varnat för den "rän- narevana" bland kvinnorna, som politisk rösträtt skulle medföra.

Mina manliga vänner ha försett mig med många olika argu- ment, alla lika bevisande, så att om man inte tycker om det ena, kan man välja ett annat, motsatt. — Hör på nu! Om kvinnorna finge rösträtt skulle de rösta som sina män och endast fördubbla röstsiffran. Om ni inte tycker om det argumentet, så tag detta: Om kvinnorna fingo politisk rösträtt, så skulle de av ren kitslighet rösta emot sina män och följderna skulle bli familjetvister och äkten- skapsupplösning utefter hela linjen.

Ett av argumenten är att kvinnorna äro änglar och deras vingar få icke besudlas av politikens dy. Min man kallar mig ofta ängel. Därför är jag en motståndare — "jag mina vingar ej fläcka vill, ty deras renhet hör mannen till." — Tycker ni icke om det argu- mentet, så kanske detta passar? Kvinnorna äro depraverade och skulle ha ett demoraliserande inflytande på vårt nationella liv. Fjärde skälet: Kvinnor förstå icke politik. Om de fingo poli- tisk rösträtt, så visste de inte vad de skulle göra med den. — Och så: Om kvinnorna finge rösträtt, så skulle de snart ta de bästa

och indräktigaste platserna från männen, vi skulle i ett nafs ha kvinnliga landshövdingar och biskopar, kvinnliga generaldirektörer och statsråd — ni skulle få se att Anna Whitlock knuffade undan statsminister Staaff och satte sig själv på hans taburet. Och jag vill se den som kör bort *henne*. Ett annat skäl — med motskäl. Den politiska rösträtten är så överskattad. Den har aldrig gjort någon den ringaste nytta. Det har så många herrar sagt mig. — Motskålet är: Det är rösträtten som gör mannen. Den ger honom värdighet och överlägsenhet gent emot kvinnor. Om nu en hustru också har rösträtt, så kan hon ju inte se upp till sin man.

Jag har talat med så många rösträttskvinnor och alla äro lika oersonliga. Jag säger så ofta till dem: "Här är jag, övertyga mig!" Jag ber om bevis. Och så kommer de dragande med Wyoming och Australien och Norge och Finland och vad kvinnorna där ha gjort för att förbättra arbetarkvinnornas och barnens ställning. Men vad betyder väl det? Det är ju fakta — och inte bryr jag mig om fakta. Jag vill ha bevis.

Så säga de att i Sverige finns 700,000 kvinnor som försörja sig själva. Än sen då? Det är ju statistik — fakta och statistik vill ingen sant kvinnlig kvinna befatta sig med.

Jag vill på sant kvinnligt sätt anföra bevis mot rösträtten. Personliga exempel — det är min övertalningstaktik. En gång såg jag en kvinna som körde en häst — och hästen skenade med

henne. Är det inte likt en kvinna? En annan gång läste jag i tidningen om en kvinna, vars hus brann, att hon kastade ut barnen genom fönstret och bar sängkläderna utför trappan. — Visa dessa båda exempel politisk mognad, kanske? — Och de här suffragetterna! Rösträttsfurier och hyenor i kjolar, säger tidningarna. Skulle ni vilja vara en hyena och gå klädd i kjolar?

Nu tror jag att jag bevisat tillräckligt emot rösträtten. Och jag har gjort det på ett kvinnligt sätt utan att nedlåta mig till att använda ett enda faktum eller argument eller statistik.

Jag är förkunnaren av en ny idé. Ingen har hört den, förrän en av våra få stora statsmän gav mig den, då jag på riksdagsläktaran lyssnade till hans läppars evangelium: "Kvinnans plats är i hemmet", sade han. Det är lika skönt som det är nytt, och lika nytt som sant. Tag denna tanke med dig och du skall ha nytta därav i ditt dagliga liv. Tanken är kanske för ny och stor att fattas genast, men så småningom skall dess innebörd bli dig klar.

Jag känner till rösträttskvinnornas invändning att industrien berövat dem hemsysslorna. Men så mycket större skäl att *något* stannar kvar i hemmet — låt det bli kvinnan! Dessutom, om de modärna uppfinningarna tagit sysslor *ur* hemmen, så ha de också fört nya sysslor *dit*. Tänk på telefonen! Vem skulle svara i telefon, om kvinnan vore borta från hemmet.

Vi motståndare ha så rik fantasi! Ibland tycker vi oss höra små slumbarn gråta. Vi se bleka, trasiga och undernärda barn i fabriker och gränder, se hur de räcka ut sina händer emot oss och vi se svältavlönade kvinnor — vi höra hur alla dessa med en röst bedja: "Rädda oss från kvinnornas politiska rösträtt!" — Icke underligt att de bedja så, ty tänk om deras ställning bleve förändrad genom kvinnornas politiska makt.

Vi motståndare anse icke att *några* förhållanden skola ändras utan att allting är bra som det är. Om det är elände i världen, så är det försynens vilja — låt det vara. Om detta elände trycker några kvinnor hårdare än andra, så är det därför att de behöva denna tuktan. För min del har jag alltid haft det bra, men det är därför att jag ingen tuktan behöft. Naturligtvis är jag bara en svag, okunnig kvinna, men det finns en sak jag grundligt förstår: Guds avsikt med kvinnan. Och den är att hon skall stanna i hemmet hos make och barn.

Vad jag också har emot rösträttskvinnorna är att de lägga sig i så mycket som inte angår dem. T. ex. barnavård och sjukvård och hälsovård och fattigvård — och det är bara för att göra sig viktiga och väcka uppseende. I stället för att dessa tusentals kvinnor skulle var och en sitta i sitt trevna tjäll och skapa människolycka åt en äkta man. Ni svarar kanske att det är ont om sådana, men om kvinnorna försökte litet allvarligare, så skulle de

nog finna en eller annan karl att ägna sig åt. Det heter ju: "Söken och I skolen finna!" Och när jag ser mig omkring bland männen, så förstår jag att vår Herre inte menat att vi kvinnor skulle vara så sparsmakade.

Kvinnor, systrar! Inte behöva vi politisk rösträtt för att få vår vilja igenom. Vi har ju så många andra sätt. Först och främst att smickra, så att lirka och om det inte hjälper — tårar. Förslår inte tårar, så ställ till en scen, gör hemmet till ett litet helv. — ni förstår — men gör det på ett kvinnligt sätt. Det är så mycket värdigare och finare än att lägga en bit papper i en valurna. Kan ni inte inse det!

Och vem skall diska porslinet? Någon måste ju göra det. Tycker ni verkligen det passar sig, att mannen, skapad i Guds beläte, skall vika upp rockärmarna och diska tallrikar. — Det vore ju hädelse. Jag vet att jag är bara ett revben, därför diskar jag eller avlönar ett annat revben för att göra det, vilket kommer på ett ut.

Har några riktigt stora män i historien eller nutiden velat ge kvinnorna politisk rösträtt? Talade Abraham om att ge Sara politisk rösträtt? Ropade profeten Jonas på rösträtt för kvinnor, när han låg i valfiskens buk? Eller Jeremias i sina klagovisor? Vile Salomo ge sina 700 hustrur politisk rösträtt? Vile Paulus ge kvinnorna rösträtt? Eller professor Thyrén? Eller kejsar Vilhelm?

Eller amiral Lindman? Eller Andersson i Skifarp? Detta måtte väl vara avgörande.

Missförstå mig inte! Jag tror visst att kvinnan kan gå till valurnan och lägga dit en bit papper, men besinna verkan på hennes svaga, ömtåliga nervsystem. Tycker ni inte det skulle vara obehagligt att bli omhändertagen av polis och hemförd i en ambulansvagn och att runt omkring er höra hysteriska kvinnor gråta och skratta och skrika och ha svimningsanfall. Är det inte bättre för en kvinna att ha sina nervanfall i hemmet än på en offentlig plats? Och dagen efter? Vilken fantasi kan måla alla dessa olyckor. Äktenskapsskillnad och död, brott och förhärjande sjukdomar ödelägga landet. O, mina vänner, jag känner — jag känner så intensivt, att jag — kan — inte tänka —. Vatten! — Vatten!

GÖTEBORG 1913
OSCAR ISACSONS BOKTRYCKERI

1001851312

Flygblad No 11 utgivet av F. K. P. R. i Göteborg.

Oscar Isacsons
Boktryckeri
Göteborg

